Gemeente Gouda

raadsvoorstel

afdeling Centraal juridische afdeling	steller H. Zwiers	gouda 12 september 2023
dossiernummer 7476	telefoon 0182 - 588205	
onderwerp verordening nadeelcompensatie		

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Het vaststellen van de ‘Verordening Nadeelcompensatie Gouda’
2. Kennisnemen van ‘Beleidsregel behorende bij de Verordening nadeelcompensatie’.

Toelichting

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

Nadeelcompensatie is een overkoepelende term voor (schade)vergoeding welke, op aanvraag van de aanvrager, aan de orde is bij gevallen waarin een bestuursorgaan in de *rechtmatige* uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak schade veroorzaakt die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico of het normaal ondernemersrisico (onevenredig nadeel) en die de benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft.

Op 1 januari 2024 treedt titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en de Omgevingswet (hierna: Ow) in werking. Deze wetten vervangen meerdere afzonderlijke wettelijke en niet-wettelijke schadevergoedingsregelingen, zoals het stelsel van planschade ex artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening en het niet gecodificeerde stelsel van nadeelcompensatie op basis van het zogenaamde égalitébeginsel.
Titel 4.5 Awb voorziet in een algemene regeling in de Awb van de vergoeding (of tegemoetkoming) van schade door rechtmatig overheidshandelen. Daarbij kan worden gedacht aan aanvragen wegens (tijdelijke) winst- of inkomensderving, gederfde huurinkomsten of de waardevermindering van een onroerende zaak.
In afdeling 15.1 van de Ow is een nadeelcompensatieregeling opgenomen die aansluit op de generieke regeling uit de Awb.

De gemeente bereidt zich voor op de invoering (per 1-1-2024) van de Omgevingswet (Ow) en de implementatie daarvan, waaronder onder meer de implementatie van Afdeling 15.1 Ow en Titel 4.5 Awb. Deze twee nieuwe wettelijke regelingen bieden vanaf de inwerkingtreding ervan een formeel wettelijk beoordelingskader voor de beoordeling en afwikkeling van aanvragen om nadeelcompensatie.

De nadeelcompensatieverordening heeft tot doel om duidelijke regels en voorschriften te bieden over de wijze waarop een aanvraag om schadevergoeding procedureel wordt afgewikkeld. Het biedt duidelijkheid, transparantie en voorspelbaarheid met betrekking tot de procedure. Tevens biedt een nadeelcompensatieverordening duidelijkheid over de verdeling van de rechten en plichten van de bij een dergelijke procedure betrokken partijen. Heldere en duidelijke procedures dragen bij aan een redelijk verwachtingspatroon en een breder draagvlak.

2 Argumenten

2.1.1 Verordening nadeelcompensatie Gouda
Een aanvraag om een tegemoetkoming in planschade wordt momenteel nog behandeld op basis van afdeling 5.3 Planschade van de Verordening fysieke leefomgeving Gouda. Het begrip planschade uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro) staat niet (langer) in de Omgevingswet.

Nadeelcompensatie is, tot de inwerkingtreding titel 4.5 Awb, een buitenwettelijk bestuursrechtelijk schadevergoedingsstelsel. Op basis daarvan is een bestuursorgaan verplicht tot het vergoeden van de onevenredige nadelen die rechtmatige handelingen in het kader van de uitoefening van een aan het publiekrecht ontleende bevoegdheid bij derden hebben veroorzaakt. In Gouda betreft dat normaliter verzoeken naar aanleiding van langdurige wegafsluitingen, bijv. door aanleg van riolering.

Verzoeken die na 1-1-2024 worden ingediend en betrekking hebben op besluiten uit de Ow dienen te worden behandeld op basis van artikel 15.1 Ow. Het is dan wenselijk om een verordening nadeelcompensatie te hebben. Zo kunnen alle verzoeken (planschade) getoetst worden aan de verordening nadeelcompensatie 2024. Een ander voordeel van de verordening is dat nadeelcompensatie op basis van titel 4.5 Awb ook wordt opgenomen in de verordening. Zodat voor aanvragers een duidelijke en transparante behandelingsprocedure is voor verzoeken/aanvragen om nadeelcompensatie.

2.1.2 In de huidige planschadevergoeding wordt een recht geheven van € 300,00 voordat een verzoek om planschade in behandeling wordt genomen, om al te lichtzinnige claims te voorkomen. Vanaf 1-1-2024 kan op basis van artikel 4:128 Awb worden bepaald dat van de aanvrager een recht van ten hoogste € 500 kan worden geheven voor het in behandeling nemen van de aanvraag. In de nadeelcompensatieverordening wordt aansluiting gezocht bij de huidige planschadeverordening en is dit recht vastgestelld op € 300,00.

2.1.3 Met het vaststellen van een beleidsregel wordt uniform aangegeven aan welke kaders een verzoek moet voldoen en hoe de gemeente het maatschappelijke risico (het deel wat aanvragen zelf moet dragen, “schade boven maatschappelijk risico komt voor vergoeding in aanmerking) berekend. . Bovendien worden centrale begrippen, die mede de basis vormen voor het toekennen van een verzoek, zoals ‘voorzienbaarheid’, ‘normaal maatschappelijk (ondernemers) risico’ en ‘spoedeisend belang’ nader toegelicht. De beleidsregel draagt bij aan een eenduidige behandeling van de verzoeken.

2.1.4 Het vaststellen van de verordening is beleidsarm, het heeft met andere woorden geen beleidsmatige wijzigingen tot gevolg.

3 Kanttekeningen

Een aanvraag om een tegemoetkoming in planschade wordt momenteel nog behandeld op basis van afdeling 5.3 Planschade van de Verordening fysieke leefomgeving Gouda. Na inwerkingtreding van Titel 4.5. van de Awb en de Ow per 1 januari 2024 verliest de bestaande verordening t.a.v. het onderdeel ”Planschade” zijn werking met één belangrijk uitzondering. Het blijft werking behouden ten aanzien gevallen die vallen onder het overgangsrecht. Op die gevallen blijft het oude recht van toepassing en dus ook de “oude” verordening. Om die reden wordt de “oude” verordening ook nog niet ingetrokken.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Het aantal ingediende verzoeken om een “planschade” tegemoetkoming is tot nu toe gering. Verzoeken m.b.t. planschade 3-4 per jaar en verzoeken om nadeelcompensatie 2 à 3 per jaar. De verwachting is dat de inwerkingtreding van de Ow daarin geen verandering brengt en het aantal verzoeken ook in de toekomst gering blijft. Dit is onder andere relevant t.a.v. de advieskosten. De wetswijziging leidt niet wijziging van de bestaande jurisprudentie noch tot wijziging van de juridische basis voor mogelijke aanspraken. Verwachting is dan ook dat de wijziging niet leidt tot hogere tegemoetkomingen..

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

geen

6 Communicatie / interactiviteit

Op website Gouda / ODMH worden de digitale aanvragen aangepast aan de regelgeving per 1-1-2024, waarbij ook rekening wordt gehouden met overgangsrecht.

Burgemeester en wethouders van Gouda,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. R.C. Bakker	mr. drs. P. Verhoeve